

stillet af Mænd, som have bebaaret en tydelig Grindring om den da tilstedeværende politiske Situation. Men i ethvert Tilfælde maa jeg afvente, om Noget vil fremsætte Paastand om, at Rigsdagen kunde være indkaldt tidligere, end sket er, og kjende de Grunde, hvorpaa en saadan Paastand vilde blive støttet, inden jeg gaar nærmere ind paa en Forhandling, som dog neppe vilde egne sig til at føres skriftlig. Da samme Spørgsmaal atter kom frem i den mundtlige Forhandling med Udvalget den 16de November, udtalte samme Minister, at der ikke havde været Tid til at indkalde Rigsdagen, forinden den foreløbige Lov udstedtes, og Loven kunde ikke opsættes. I August fandt Regjeringen det urigtigt at indkalde den, og han ansaa det for et Held, at det ikke var sket.

Under 26de Oktober udbad Udvalget sig af Finansministeren nærmere Oplysninger om de finansielle Grunde til, at den foreløbige Lov udstedtes. Finansministerens Svarskriftelse gik ud paa, at Statskassens Stilling og Begyndelsen af August Maaned var en saadan, at det var nødvendigt og uevnligt at bringe den ekstraordinære Indtægt tilveie. Statskassens Kassebeholdning, saaledes som den viste sig i det sidst afslagne Statsregnskab, vilde, naar der toges Hensyn baade til dens Størrelse og dens Beskaffenhed, ikke frembyde Midlerne til at imødegaa ekstraordinære Krav af nogen Betydning. Ved Finansloven for indeværende Finantsaar har der ikke alene ikke kunnet gjøres Regning paa noget Overskud af Indtægter over Udgifter, hvormed et saadant ekstraordinært Krav havde kunnet tilfredsstilles, men der fremtræder endog en Underbalance af omtrent 1 Million Rigsdaler. Selv de Indtægter, hvorpaa der i Finansloven var gjort Regning, havde for en stor Del en saadan Beskaffenhed, at det under den indtraadte Krigstilstand maatte stille sig som meget uvis, om de vilde indkomme med det paaregnede Beløb, og for en af dem var det allerede afgjort, at den første Tid maatte betragtes som standset, nemlig den paa Finanslovens § 3 under Nr. 2 a og b paaregnede Indtægt ved Realisation

af Reservecens Aktiver til et samlet Beløb af 1,315,000 Rd., idet de for disse Aktivers Afhændelse aabnede Veie ved Krigens Udbrud pludseligt tillukkedes. Det vilde, saaledes, selv om ingen Nødvendighed var indtrædt for, at afholde uförudsete Udgifter, sandsynligvis have vist sig forbundet med store Banskkeligheder at bestride Statsudgifterne uden ekstraordinære Hjælpemidler. Men da det var besluttet, at de i Veiren forsamlede Tropper ikke skulde hjemsendes til den ved Finansloven fastsatte Tid, og at der skulde iværksættes forskjellige andre militære Foranstaltninger til Værn for Statens Sikkerhed, blev Tilveiebringelsen af ekstraordinære finansielle Hjælpemidler en absolut og paatrængende Nødvendighed. Senere modtog Udvalget efter Anmodning Finansministerens Førestilling til Hs. Majestæt Kongen angaaende Udstedelsen af den foreløbige Lov, hvilken Førestilling dog ikke indeholder væsentligt Andet end, hvad der er gengivet i 1ste Stykke af det foreliggende Lovforslags Motiver. Ifkum den Sætning i Motiverne, at Rigsdagen ikke uden væsentlige Ulemper kunde indkaldes, manglede i den nævnte Førestilling.

For at vinde en større Klarhed over det, der er Kjernen i Udvalgets Opgave, udbad Udvalget sig dernæst Udskrift af de Forhandlinger om den foreløbige Lovs Udstedelse, der maatte have fundet Sted i Statsraadet. Som Svar herpaa skrev Finansministeren under 26de November:

„Det fremsatte Dnske om Meddelelse af Statsraadsforhandlingerne har af mig været forelagt Hans Majestæt Kongen i Statsraadet, hvorefter det under Dags Dato har behaget Allerhøiøstamme allernaadigst at resolvare:

„Vi bemyndige Dig allernaadigst til at tilkjendegive det af Folkethinget nedsatte Udvalg angaaende Stadfæstelsen af den foreløbige Lov af 1ste August d. N. om Udstedelsen af Kreditbeviser, at dets Begjæring om at erholde meddelt de Forhandlinger, som om bemeldte Forholdsregler have fundet Sted i Statsraadet, ikke kan tages til Følge“.